

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2022 r.

Sz. P. Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska

**Stanowisko Stowarzyszenia Energii Odnawialnej dotyczące projektu
*rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie zmiany wielkości udziału
ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia
potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w 2023 r.***

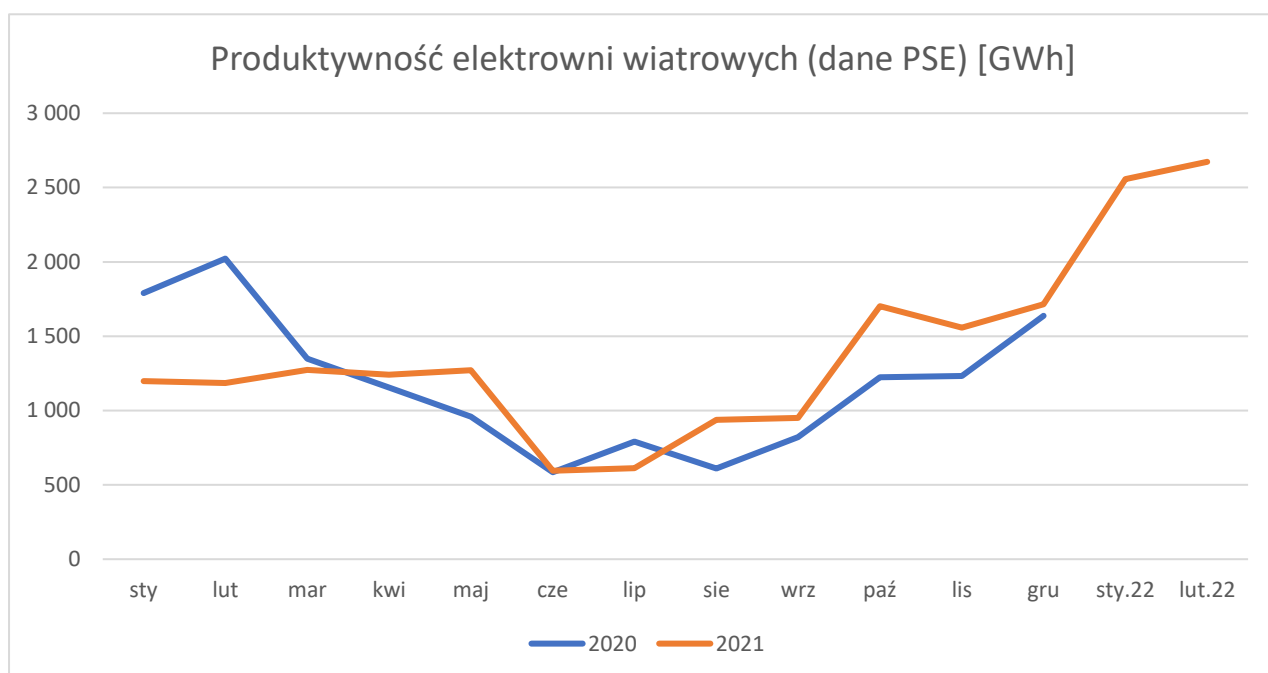
Szanowna Pani Minister,

Działając w imieniu Stowarzyszenia Energii Odnawialnej, w nawiązaniu do pisma z dnia 23 marca br. w sprawie konsultacji publicznych projektu *rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w 2023 r.* (nr 816 w wykazie RCL) (dalej: „Projekt”), poniżej przedstawiamy uwagi Stowarzyszenia.

Na wstępie należy odnotować, że Projekt stanowi drugą znaczącą interwencję o charakterze legislacyjnym dotyczącą systemu zielonych certyfikatów, procedowaną w ostatnim okresie. Projektowane odblokowanie możliwości uiszczania opłaty zastępczej zostało ujęte w projekcie *ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* (nr UC99 w wykazie RCL) (dalej: „nowelizacja ustawy OZE”), do którego uwagi Stowarzyszenie przekazało pismem z dnia 18 marca 2022 r. Uwagi te pozostają aktualne również w kontekście modyfikacji poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów i zostaną szczegółowo opisane również w niniejszym piśmie.

Kluczowym mechanizmem służącym do regulowania funkcjonowania systemu zielonych certyfikatów pozostaje określanie poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów. Kształtując go należy brać pod uwagę między innymi bieżące i prognozowane zapotrzebowanie na energię elektryczną, moce wytwórcze funkcjonujące w ramach tego systemu w kolejnych latach oraz dane dotyczące bieżącej i prognozowanej produktywności poszczególnych technologii wytwórczych. Z uwagi na aktualną strukturę mocy zainstalowanej w podziale na poszczególne technologie, najistotniejszym parametrem determinującym podaż tych instrumentów pozostaje wietrzność.

Rodzaj instalacji OZE	Ilość [MWh]			
	2017	2018	2019	2020
Biogaz	1 035 254,601	1 010 937,483	932 637,188	635 537,773
Biomasa	3 514 789,021	4 084 445,101	4 942 446,242	2 295 923,186
PV	81 706,723	95 803,210	93 661,383	66 621,733
Wiatr	14 951 718,568	12 793 466,739	14 990 716,052	11 412 176,088
Hydroenergia	809 875,423	575 731,628	466 697,556	345 403,795
Współspalanie	1 000 565,525	841 994,111	1 012 975,256	702 303,064
Łącznie	21 393 909,861	19 402 378,272	22 439 133,677	15 457 965,639

Analiza przywołanych, kluczowych z perspektywy rynku zielonych certyfikatów czynników, pozwala na odpowiednie zaprojektowanie poziomu obowiązku umarzania tak, by z jednej strony uniknąć nadmiernej nadwyżki tych instrumentów na rynku, z drugiej zaś ich nadmiernego niedoboru, co w sposób bezpośredni przekłada się na niekorzystne silne wahania cen.

Występujące od sierpnia 2021 r. wysokie notowania cen zielonych certyfikatów, były efektem bardzo niskiej wietrzności w I kwartale tego samego roku (r/r dynamika wyniosła 30 %), która przełożyła się na niską podaż tych instrumentów na rynku w kolejnych kwartałach. Jednocześnie rok 2021 cechował się zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną (r/r dynamika 5,36 %), stanowiącym bazę popytową dla rynku świadectw pochodzenia. Jednoczesne oddziaływanie tych dwóch okoliczności niewątpliwie miało decydujące znaczenie w zakresie notowanych cen zielonych certyfikatów. Powyższe zjawiska należy ocenić jako przejściowe, a co za tym idzie również obserwowane silne wzrosty cen mają charakter incydentalny.

W ostatnim kwartale 2021 r., jak również w pierwszych miesiącach 2022 r. produktywność elektrowni wiatrowych gwałtownie wzrosła (**r/r dynamika dla m-cy styczeń oraz luty w 2022 r. wyniosła aż 119 %**). Mając na uwadze specyfikę rynku zielonych certyfikatów oraz fakt, że świadectwa pochodzenia wydawane są zazwyczaj z kilkumiesięcznym opóźnieniem w stosunku do wytworzenia określonego wolumenu energii, ceny zielonych certyfikatów w nadchodzących miesiącach będą spadać. Omawiany trend został uwidoczniiony w marcu 2022 r., w którym ceny transakcji sesyjnych wahały się w przedziale 206 – 230 PLN/MWh, zaś w przypadku transakcji pozasesyjnych było to 140 – 200 PLN/MWh.

Jednocześnie pogląd wyrażany w uzasadnieniach do kolejnych wersji rozporządzenia określającego poziom obowiązku umarzania zielonych certyfikatów, zgodnie z którym znaczące obniżenie poziomu obowiązku umarzania jest odpowiedzią na wychodzenie instalacji z systemu w związku z zakończeniem przysługującego im 15-letniego okresu wsparcia, nie ma oparcia w faktach. Jak wynika z danych Urzędu Regulacji Energetyki, skala tego zjawiska w najbliższych latach będzie nieznaczna, a w 2023 roku może ono ograniczyć podaż zielonych certyfikatów o ok. 1,5 TWh – stanowi to w przybliżeniu 7,5 % całej szacowanej na ok. 20 TWh rocznej podaży na tym rynku, zaś obserwowane wahania poziomów wietrzności znacząco ograniczają możliwość uwidocznienia tego trendu w ogólnym bilansie.

Zmiany te nie znajdują istotnego przełożenia na ceny energii elektrycznej u odbiorców końcowych. Odnosząc się do kosztów po stronie odbiorców przemysłowych należy zaznaczyć, że podmioty te otrzymują właśnie możliwość ograniczania kosztów związanych z wykorzystywaną przez siebie energią elektryczną. *Ustawa z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych* wprowadziła nowe ramy funkcjonowania systemu rekompensat dla tego typu przedsiębiorstw, w ramach których maksymalny limit środków przeznaczony na wypłaty rekompensat w latach 2022-2031 ma wynieść ponad 45 mld zł.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że kluczowa w ramach analizy skutków Projektu pozostaje relacja pomiędzy obydwoma przywołanymi interwencjami regulacyjnymi, które procedowane są w ramach odrębnych ścieżek legislacyjnych. Projektodawca w ramach uzasadnienia do zmian w zakresie odblokowania możliwości uiszczania opłaty zastępczej, jak również obniżenia poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów, wskazuje jednakowe czynniki, warunkujące konieczność ich wprowadzenia. Nie została jednak przedstawiona analiza skutków jednoczesnego odblokowania opłaty zastępczej i znaczącego obniżenia poziomu obowiązku oraz skumulowanego oddziaływania tych czynników. Brak szerszego spojrzenia projektodawcy na podejmowane zmiany, uwidoczniiony treścią uzasadnień do obu projektów, budzi poważne zastrzeżenia.

W ocenie Stowarzyszenia tak daleko idąca ingerencja w strukturę przedmiotowego systemu wsparcia powinna być realizowana w ramach jednego procesu legislacyjnego. Powyższe pozwoliłoby na przeprowadzenie pogłębionej analizy skumulowanego oddziaływania oraz na uniknięcie szeregu ryzyk związanych z funkcjonowaniem rynku zielonych certyfikatów. Co więcej, umożliwiłoby rzetelną analizę założeń obydwu projektów w ramach jednego procesu konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych.

Projektowany w nowelizacji ustawy OZE mechanizm w zakresie możliwości uiszczania opłaty zastępczej ma szansę przyczynić się do stabilizacji i utrzymania cen na akceptowalnych poziomach zarówno dla wytwórców, jak i podmiotów zobowiązanych jedynie wówczas, gdy rynek będzie odpowiednio zbilansowany w zakresie podaży i popytu zielonych certyfikatów. Powyższe w ocenie Stowarzyszenia będzie niemożliwe w świetle założeń Projektu, który przewiduje drastyczne obniżenie poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów.

W ocenie Stowarzyszenia, jednoczesne umożliwienie uiszczania opłaty zastępczej i znaczące obniżenie poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów spowoduje silne rozchwianie tego rynku i trudne do przewidzenia konsekwencje dla uczestników rynku hurtowego energii. Powyższe przyczyni się do ponownej destabilizacji rynku świadectw pochodzenia i odbije na kondycji finansowej podmiotów w nim uczestniczących. Wprowadzenie obu zmian wywoła skumulowany efekt, uwypuklając fakt, że omawiane interwencje regulacyjne stanowią opóźnioną reakcję na przejściowe zjawiska, które już nie występują i jako nieadekwatne doprowadzą do destabilizacji rynku świadectw pochodzenia.

Skutkiem wprowadzenia obu zmian z dużym prawdopodobieństwem będzie systematyczny, silny spadek cen PMOZE_A do wartości bliskich zeru PLN/MWh oraz jednoczesny wzrost skumulowanej nadpodaży tych instrumentów na rynku. Z drugiej strony, nawet w przypadku tak drastycznej interwencji w ramy funkcjonowania tego rynku, nie można wykluczyć wzrostu cen PMOZE_A, przy jednoczesnej wysokiej skumulowanej nadpodaży. W przypadku wystąpienia takiego zjawiska, projektodawca wykorzystując obydwa narzędzia służące do regulowania rynku zielonych certyfikatów na tym etapie, pozbawi się możliwości skutecznej dalszej interwencji.

Mając na uwadze powyższe postulujemy, by ingerencja w system zielonych certyfikatów na tym etapie ograniczyła się do odblokowania możliwości uiszczania opłaty zastępczej zgodnie z nowelizacją ustawy OZE, a ewentualne decyzje dotyczące obniżenia poziomu obowiązku świadectw pochodzenia były podejmowane po przeprowadzeniu pogłębionej analizy wpływu funkcjonowania tego mechanizmu na ogólny bilans zielonych certyfikatów oraz kształtowania się poziomów cen tych instrumentów. Wyrażamy przekonanie, że procedowanie obydwu zmian w ramach odrębnych ścieżek legislacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie rzetelnej, kompleksowej oceny skutków regulacji i stanowi poważne ryzyko destabilizacji rynku zielonych certyfikatów, prowadząc do jego niezbilansowania. Rekomendujemy tym samym pozostawienie poziomu obowiązku umarzania zielonych certyfikatów w roku 2023 na niezmiennym poziomie, wynoszącym 18,5 %.

Z poważaniem,

Łukasz Zagórski

Prezes Zarządu